Deloitte.

TIMRÅ KOMMUN
Kommunledningskontoret
2016 -03- 09
KS/2016
Dnr. 85 Dpl. 007

Rapport
Hantering av krisberedskap

Timrå kommun

Februari 2016

Innehåll

Sammanfattning		1
1.	Inledning	2
2.	Granskningsresultat	3
3.	Bedömning och rekommendationer	7

Sammanfattning

Uppdrag och bakgrund

En allvarlig krissituation kan när som helst inträffa och medföra att grundläggande funktioner i samhället hotas och människor som befinner sig i kommunen drabbas.

Kommunen ska minska sårbarheten och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred.

Syfte

Syftet med granskningen är att bedöma om det bedrivs ett ändamålsenligt krishanteringsarbete i kommunen.

Revisionskriterier

Underlag för bedömning är i huvudsak

- Kommunallagen 6 Kap, 7 §
- Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

Svar på revisionsfrågan

Vår bedömning är att det i huvudsak bedrivs ett i ändamålsenligt krishanteringsarbete i kommunen. Vi bedömer att den interna kontrollen kan förbättras. Kommunstyrelsen bör ta del av det arbete som bedrivs i högre utsträckning.

Iakttagelser

Organisationen kring krisberedskap är klarlagd både på tjänstemannanivå och på politisk nivå. Kommunen uppfyller lagens krav, exempelvis genom att det finns uppdaterade risk- och sårbarhetsanalyser, krisberedskapsplan samt styrdokument. Vi ser positivt på att det finns en årlig plan för övningar och utbildningar och att dessa genomförs med jämna mellanrum.

Det är inte klargjort vilken rapportering som ska ske till kommunstyrelsen och vår bedömning är också att det bör analyseras ytterligare vilka aktörer som kommunen kan behöva samverka med i kris.

Rekommendationer

- Tydliggör hur uppföljning ska ske och vilken rapportering som ska göras till kommunstyrelsen.
- Analysera vilka aktörer som kommunen kan komma att behöva samverka med i kris.
- Komplettera beskrivningen av återstående åtgärder med en uppskattning av när åtgärderna beräknas kunna genomföras.

Timrå 17 februari 2016
DELOITTE AB

Marianne Harr
Certifierad kommunal revisor

Veronica Blank
Certifierad kommunal Revisor

1. Inledning

Uppdrag och bakgrund

En allvarlig krissituation kan när som helst inträffa och medföra att grundläggande funktioner i samhället hotas och människor som befinner sig i kommunen drabbas. Kommunen ska minska sårbarheten och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred.

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har Deloitte genomfört en granskning av kommunens krisberedskap.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen har varit att bedöma om det bedrivs ett ändamålsenligt krishanteringsarbete i kommunen. Med ändamålsenligt avses ett arbete i enlighet med lag.

Följande frågor ska besvaras i granskningen

- Hur ser organisationen ut avseende krishantering?
- Finns en uppdaterad risk- och sårbarhetsanalys och en plan för hantering av extraordinära händelser?
- Genomförs utbildningar och övningar och vilka deltar i dessa?

  Finns en plan för hur samordning ska ske med andra aktörer i händelse av kris?

Revisionskriterier

Underlag för bedömning är i huvudsak:

- Kommunallagen, 6 kap 7 §, om nämndernas interna kontroll
- Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

Avgränsning

Granskningen avgränsas till kommunstyrelsen.

Metod

Granskningen har genomförts genom att intervjua ansvarig personal vid kommunledningsförvaltningen samt genom att granska dokument.

2. Granskningsresultat

Lag om beredskap I kris

Kommunens ansvar vid extraordinära händelser och samhällsstörningar regleras i Lag om kommuner och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Det finns ett antal saker som kommunen är ansvarig för att ha enligt lagen.

Kommuner skall analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet skall värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

Kommuner skall vidare, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de skall hantera extraordinära händelser.[1]

Kommunerna har ett geografiskt områdesansvar. Det innebär att kommunen skall inom sitt geografiska område i fråga om extraordinära händelser i fredstid verka för att
1. olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet,
2. de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samordnas, och
3. informationen till allmänheten under sådana förhållanden samordnas. [2]

Kommunen ska regelbundet rapportera om sin verksamhet till länsstyrelsen.

Organisation och ansvarsfördelning

Enligt lagen ska det finnas en krisledningsnämnd i varje kommun. I Timrå är kommunstyrelsen krisledningsnämnd.

Den högst ansvarige tjänstemannen för kommunens krisberedskap är biträdande kommunchef tillika säkerhetschef. som ägnar 30 % av sin tid åt krisberedskap. Dessutom köper kommunen en tjänst på 50 % som krisberedskapssamordnare från räddningstjänsten Medelpad.

Krisberedskapssamordaren bidrar till samarbete med andra kommuner i Västernorrland, exempelvis samordnas övningar och utbildningar.

Länsstyrelsen genomför tillsyn över arbetet med krisberedskap i kommunen. Senast det genomfördes var år 2014. Bedömningen år 2014 var att kommunens arbete med krisberedskap hade utvecklats men att det fanns vissa

[1] LEH 2 kap 1§

[2] LEH 2Kap 7§

förbättringsmöjligheter. Dessa avsåg kommunledningens styrning och uppföljning av arbetet, uppföljning av åtgärder som identifierats i risk och sårbarhetsanalysen, entreprenörers samverkan i krisberedskapen samt övningar.

Styrdokument

Styrdokument för krisberedskap i Timrå kommun

Ett styrdokument för planering antogs i kommunstyrelsen 2015-10-06. I styrdokumentet beskrivs de delar som ska finnas med i krisberedskapsarbetet. Exempelvis vilka åtgärder som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen, hur rapportering till länsstyrelsen ska ske, att det ska finnas krisledningsplan och en utbildnings- och övningsplan. Organisation och ansvar beskrivs också i dokumentet.

Risk- och sårbarhetsanalys

Kommunen har en risk- och sårbarhetsanalys som reviderats under år 2015. Analysen har tagits fram genom att representanter från förvaltningar, bolag och förbund träffats. Risker har identifierats och därefter har representanterna tagit med sig frågan till förvaltningen eller bolaget. Vid nästkommande möte har sedan iakttagelser och synpunkter diskuterats.

Riskerna har värderats utifrån hur sannolikt det är att de ska inträffa samt hur allvarliga konsekvenser som en händelse skulle kunna innebära. Det har resulterat i beskrivningar av ett antal scenarios. En värdering av sannolikheten för inträffande har lett till ett antal prioriterade scenarier. Varje prioriterat scenario är därefter föremål för djupanalyser.

Genomförda åtgärder, planerade åtgärder (vilka är påbörjade) samt behov av ytterligare åtgärder beskrivs i risk- och sårbarhetsanalysen. Det finns ingen plan, tidsmässigt, för när de åtgärder som inte genomförts ska genomföras.

Kommunövergripande krisledningsplan

Kommunfullmäktige fastställde en krisledningsplan 2015-10-26. Planen finns på kommunens intranät. Syftet med krisledningsplanen är att skapa en grundläggande besluts- och handlingsförmåga vid samhällsstörningar och extraordinära händelser. I planen beskrivs krisledningsorganisationen och vilken ansvarsfördelning som råder vid kris. Det beskrivs också var tjänstemannaledning ska samlas initialt, att varje nämnd ska ha en krisledningsplan och hur kostnader vid kris ska hanteras.

Verksamhetsplanering och berättelse

Varje år sammanställs vilka aktiviteter som genomförts under året och vilka aktiviteter som ska genomföras året därpå i en verksamhetsplanering. Exempelvis beskrivs vilka styrande dokument som tagits fram under året, vilka övningar som genomförts och vilka utbildningar som personal har deltagit i. Krisberedskapssamordnare vid räddningstjänsten sammanställer uppgifterna tillsammans med kommunens säkerhetschef.

Övningar och utbildning

Det genomförs övningar och utbildningar regelbundet och dessa övningar genomförs ibland tillsammans med de andra kommunerna i Västernorrland.

För 2016 kommer Timrå kommun att delta i följande övningar och utbildningar:

- Skrivbordsövning polisen/barn- och utbildningsförvaltningen (del av chefsdag)

- Samverkansövning med Jämtlands län
- Regional samverkanskurs
- Test e-post/sms-listor
- Övning Hemvärnet
- Skarp övning PDV avseende skolskjutning
- Utbildning POSOM ledningsgrupp
- Skrivbordsövning pågående dödligt våld
- Föreläsning POSOM

Av de övningar och utbildningar som planerades under 2015 genomfördes alla övningar utom en, som flyttades till april 2016 på grund av den rådande situationen med många nyanlända.

När en övning genomförs dokumenteras resultatet av krisberedskapssamordaren vid räddningstjänsten och säkerhetschefen i kommunen får sedan ta del av resultatet. Säkerhetschefen försöker att delta på alla övningar som genomförs.

I handlingsplanen beskriv att krisledningsnämnden ska öva minst en gång per mandatperiod och tjänstemannaledningen ska delta minst 2 gånger per mandatperiod.

Det finns även krav på att bolagen ska delta i övning minst en gång per mandatperiod. Vilka typer av övningar som avses framgår inte.

Uppföljning

Krisledningsplaner ska finnas vid alla förvaltningar. När dessa är färdigställda diarieförs de och vidarebefordras till säkerhetschefen. Enligt uppgift har samtliga förvaltningar upprättat krisledningsplaner. I krisledningsplanen står att varje förvaltning ansvarar för att identifiera samhällsviktig verksamhet.

I krisledningsplanen står också att utvärdering av insatta åtgärder vid samhällsstörningar osv ska göras och att biträdande kommunchefen ansvarar för att det sker. Det gäller även övningar.

Säkerhetschefen samlar in krisledningsplaner, information lämnas dock inte till kommunstyrelsen.

I styrdokumentet finns en beskrivning av vilken rapportering som ska ske till länsstyrelsen och vid vilka tidpunkter den rapporteringen ska ske. Vilken rapportering som ska ske inom kommunen finns inte beskrivet.

För år 2015 har det av krisberedskapssamordnaren vid räddningstjänsten upprättats en verksamhetsrapport som beskriver vilka åtgärder som genomförts under året.

Samverkan

Kommunen köper, som tidigare beskrivits, en tjänst som krisberedskapssamordnare från räddningstjänsten Medelpad. Det bidrar till samverkan i med andra kommuner, exempelvis genom att övningar samordnas.

I kommunens "Styrdokument för krisberedskap" anges att Sundsvalls kommun och Timrå kommun ska samverka vid kris.

Det hålls ett krishandledningsråd två gånger per år där Sundsvalls kommun och Timrå kommun medverkar och där även andra aktörer bjudits in och medverkar. I krisledningsplanen beskrivs att kommunen ska vara sammankallande till krishanteringsråd minst en gång per år.

Utöver att samordning och samverkan sker med Sundsvall finns ingen ytterligare beskrivning av vilka aktörer kommunen kan behöva samverka med. Enligt intervjuer har det varit svårt att få med vissa företag i planeringen, exempelvis livsmedelsföretag i kommunen, ansträngningar har gjorts.

3. Bedömning och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning är att det i huvudsak bedrivs ett ändamålsenligt krishanteringsarbete i kommunen. Vi ser dock förbättringsmöjligheter med avseende på den interna kontrollen, främst vad gäller kommunstyrelsens uppföljning av arbetet.

De övergripande dokument som lagen kräver har tagits fram. I dokumenten beskrivs vilket ansvar nämnder och förvaltningar har. Däremot framgår det inte hur det ska säkerställas att det arbetet bedrivs i nämnderna.

Enligt lagen ska det finnas en krisledningsnämnd. I Timrå är kommunstyrelsen utsedd till krisledningsnämnd av kommunfullmäktige. Organisationen kring det övergripande krishanteringsarbetet är klargjord, både på politisk nivå och tjänstemannanivå. Denna beskrivs i kommunens handlingsplan och krisledningsplan. I risk- och sårbarhetsanalysen framgår vilka personer som ansvarar för olika planerade åtgärder.

Risk- och sårbarhetsanalysen reviderades senast 2015 och den ska uppdateras en gång per mandatperiod. I risk- och sårbarhetsanalysen anges vilka åtgärder som ska genomföras, dock anser vi att det bör kompletteras med när åtgärderna ska genomföras.

Tillsammans med krisberedskapssamordnaren har det tagits fram en utbildnings- och övningsplan som sträcker sig fram till 2018. Enligt uppgift har övningarna i stort genomförts enligt plan. En övning från 2015 har flyttats till 2016 på grund av det stora mottagandet av nyanlända. Antalet övningar är fler under 2016 än de var 2015.

Det framgår tydligt när rapportering ska ske till länsstyrelsen. Vår bedömning är att planer kan kompletteras med vilken rapportering som ska ske till kommunstyrelsen som krisledningsnämnd, samt hur den rapporteringen ska ske.

Samverkan finns med i planer men vår bedömning är att det finns förbättringsmöjligheter gällande analysen av vilka aktörer kommunen kan behöva samverka med i kris.

Efter genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer:

- Tydliggör vilken rapportering som ska ske till kommunstyrelsen.
- Upprätta analyser av vilka aktörer som kommunen kan komma att behöva samverka med i kris.
- Komplettera beskrivningen av återstående åtgärder med en uppskattning av när åtgärderna beräknas kunna genomföras.

Med Deloitte avses en eller flera av Deloitte Touche Tohmatsu Limited, en brittisk juridisk person (Eng: "limited by guarantee"), och dess nätverk av medlemsfirmor, som var och en är juridiskt åtskilda och oberoende enheter. För en mer detaljerad beskrivning av den legala strukturen för Deloitte Touche Tohmatsu Limited och dess medlemsfirmor, besök www.deloitte.com/about.

Deloitte erbjuder tjänster inom revision, skatterådgivning, business consulting och finansiell rådgivning till offentliga och privata klienter inom en mängd branscher. Med ett globalt nätverk av medlemsfirmor i mer än 150 länder, kan Deloitte erbjuda spetskompetens av världsklass och djup lokal expertis för att hjälpa klienter med de insikter de behöver för att ta itu med sina mest komplexa utmaningar. Deloitte har 200 000 medarbetare i nätverket alla fast beslutna att bli standard of excellence.

Detta dokument innehåller endast allmän information. Varken Deloitte Touche Tohmatsu Limited, dess medlemsfirmor eller deras närstående företag (gemensamt kallade "Deloittes Nätverk") lämnar råd eller tjänster genom denna publicering. Innan beslut fattas eller åtgärd vidtas som kan påverka din ekonomi eller din verksamhet, bör du konsultera en professionell rådgivare. Inget företag inom Deloittes Nätverk är ansvarigt för någon skada till följd av att man har förlitat sig på information i detta dokument.

© 2016 Deloitte AB